

succulenta

Jrg. 2015 - 2

afdeling eindhoven

April 2015

afdelingsnieuws

Bestuur Succulenta Afdeling Eindhoven

Voorzitter: Henk Damsma, Kanunnikensven 38, 5646 JE Eindhoven

: 040 – 2113595

E-mail: henk.damsma@freeler.nl

Vice-Vz: Roelof Salters, Bar v Wijnbergplantsoen 5, 5581GR Waalre

: 040 – 2230101

E-mail: salters@xs4all.nl

Secretaris: Monique van Vroenhoven, Lijntjemeet 4, 5683 LV Best

: 0499 – 396562

E-mail: mvanvroenhoven@hotmail.com

Penningm: Willem Burger, Kwartel 8, 6026EV Maarheze

: 0495-592473

E-mail: willem.burger@hetnet.nl

jaarcontributie afdeling **€ 17,=** te voldoen via bank-
gironummer van de afdeling **NL15 INGB 0000 2853 18** en
t.n.v. **Penningmeester Succulenta afd. Eindhoven.**

Bibliothecaris: Gerrit Roest, Lindestraat 17, 5541 EK Reusel

: 0497 - 642884

E-mail: g.roest@wanadoo.nl

Succulenta, afdeling Eindhoven komt elke 2^e maandag van de maand
om **19.30** uur bijeen in **Wijkgebouw De Hoeksteen**,
Gerretsonlaan 1A, 5624 JL Eindhoven. **Telefoon:** 040-2372448.

Redactie Afdelingsnieuws:

Anita van de Wijdeven

E-mail: anita.succulenta@live.nl

Ties van Kemenade

E-mail: ties.vankemenade@onsmail.nl

Agenda 2015

- 11 mei Ruil en verkoopavond voor iedereen.
Oorspronkelijke planten van Tenerife - Ties van Kemenade
- 8 juni Korte causerie kasplanten door Ger du Pré
- 16 juni Afdelingsexcursie
- 13 juli **vakantie**
=====
- 10 aug. **vakantie**
=====
- 14 sept. **Gezamenlijke bijeenkomst in Eindhoven** samen met
de afdeling Tilburg en de afdeling Gorinchem/'s Hertogen-
bosch
- 12 okt. Lezing reis door USA in 2013 door Henk Ruinaard
- 9 nov. Fotowedstrijd verzorgd door Joh. Roijers
- 7 dec. Vertier en plezier.

Evenementen 2015

9 mei 2015

8ste Internationale Cactussen- en Vetplantenbeurs. In het Cultureel Centrum 't Gasthuis, Turnhoutsebaan 199 te Wijnegem
Van 10.00 tot 17.00 uur. Gratis intree.

17 mei 2015

Open kas-adressen van afdeling Maas en Peel:
Knapen, Kortestraat 1, 5721ZL Asten
Verbeek, Hertelaan 3, 5704DM Helmond
Tinnemans, Kampweg 6, 6083BH Nunhem
Van de Sterren, Industriestraat 70, 5933LZ Reuver.
Allen te bezoeken van 10.00 tot 16.00 uur.

24 mei 2015

Exotische plantenbeurs georganiseerd door Maas en Peel in Zaal Limianz (naast stadion VVV Venlo), Kaldenkerkerweg, Venlo.
Toegang: 1 euro pp. Kinderen tot 12 jaar gratis.
Voldoende gratis parkeergelegenheid.

30+31 mei 2015

Open deur van 10.00 tot 18.00 uur bij Frank en Diana Thys-Brandts, Antwerpsedreef 30, 2980 Zoersel: Gratis inkom-drankje-plantje!

6 juni 2015

Open Dag met beurs firma Ubink, Mijnsherenweg 20 te Kudelstaart van 10-15 uur

13 en 14 juni 2015

Opendeur op 13 en 14 juni van 9 tot 19 uur bij volgende liefhebbers in België:

Ferdinand Veeckman, Brouckhof Zuid 7, 8980 Passendale

Kris Deblauwe, Claeysensstraat 3, 8800 Roeselare

Hilaire en Elke Vande Moortel, Izegemseardeweg 136, 8800 Roeselare

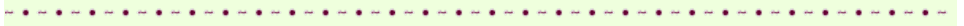
Rik Bruneel, Aardbeienstraat (einde straat), 8800 Roeselare

Allen is een straal van 10 km.

21 juni 2015

Bijzondere plantenmarkt: Kolpinghuis Nijmegen

Smetiusstraat 1, 651 ER Nijmegen van 10.00 tot 15.30 uur. Entree 1 euro.

In memoriam Leo Neggers

* 26-09-1944 ----- † 05-02-2015

Het overlijden van Leo Neggers was wel verwacht, maar toch nog plotseling. Begrijpelijke woorden van de familie, gezien de ziekte die hem al een decennium lang in de greep had. Voor ons daarentegen nogal onverwacht, mede gezien zijn expliciete wens, geuit op onze nieuwjaarsbijeenkomst, nog op vakantie te willen naar Egypte. Hij voelde zich op dat moment fysiek daartoe in staat. Het liep onverwacht anders en wij verliezen in hem niet alleen een lid met een bijna 40-jarige ervaring, maar ook de penningmeester die in die functie het langst "zitting had". Hij was zeer gedreven waar het zijn cactussen betreft. Zozeer dat hij ooit zijn zaailingen meenam op vakantie om die in een klein zelfgemaakt gazen tentje te behoeden voor fruitvliegjes. Op de camping waren er vele nieuwsgierigen en werd er dus flink reclame gemaakt voor de cactussen. Vragen en luisteren naar de essentie van iets was ook bijna een hobby van hem. Hij had dan ook naast een vijver met prachtige Koi karpers een zeer fraaie verzameling cactussen, 's zomers deels in zijn tuin. Resultaat van vele jaren oplettende verzorging! Waar hij echter het meest bewondering in afdwong waren niet zozeer deze mooie dingen, maar wel de manmoedige vastberadenheid en het doorzettingsvermogen, niet gebukt gaande onder zijn ziekte, die bij ons allen een blijvende, respectvolle herinnering achterlaat.

Henk Damsma

In memoriam Nel Swaak-Lammers

* Eindhoven, 25-12-1929 ----- † Eindhoven, 13-03-2015

Het aandenken van de familie aan **Nel Swaak-Lammers** beschrijft Nel als een vrouw met vele interesses. Van Schotse dans tot cactusclub. Interesse in mens en wetenschap. Koninklijk onderscheiden voor bijdragen aan hematologisch onderzoek. **Trouw!** Bescheiden als je was viel je vooral ook daarin op. Geen vergadering van de cactusclub wilde je overslaan en dat veranderde ook niet na het overlijden van je lieve vriend Willem, die jou jarenlang onafscheidelijk naar "ons" vergezelde. Dat je er zo ineens niet meer bent schokte ons allemaal en wij verliezen met jou een zeer belangstellend, bescheiden en getrouw lid. En je opgewektheid zullen wij zeker missen.

Henk Damsma

Determineerplant 2e kwartaal 2015

Deze keer is de plant voorgedragen door Jan van Dijk. De plant groeit in Zuid-Amerika.

Inzendingen kunnen gestuurd worden naar:
jahvandijk@yahoo.com.

Belang van (een) bezoek.

Recentelijk bracht één onzer leden mij een kort bezoek. Lang genoeg echter om, in de serre, even stil te staan bij een verdord plantje dat zijn aandacht trok. Zijn vraag, of dat plantje zo droog gehouden moest worden, beantwoordde ik door te zeggen dat het wel goed zou komen mede gezien bijvoorbeeld mijn ervaring van het afgelopen jaar: eenzelfde verzorging gevolgd door een wekenlange bloei met mooie lichtpaarse bloempjes van zo'n 2,5 cm. Die summiere bloem-beschrijving maakte bij hem de gedachte los dat het misschien om eenzelfde plantje ging dat hij in zijn verzameling heeft. Ik kon dat ontkennen noch bevestigen, omdat het een plantje betreft in Argentinië verzameld, waar dus geen naamkaartje bij stond. Heel zeker is het geen cactus (ontbreken van areolen), maar wat dan

wel? Op het bijgestoken etiket staat "11DSCN1917" en dat nummer gaf dus de aanwijzing dat het plantje in 2011 gevonden (en te doen gebruikelijk) ook gefotografeerd is. Inderdaad bevindt zich in mijn CD-bibliotheek een foto van dit plantje; zie bijgaand plaatje.

Natuuropname aan de RP5 in San Luis, Argentinië

Ik herinner me nog dat ik dit plantje vond aan een zeer droge, zanderige weg en de GPS-coördinaat laat zien dat dit de (inderdaad onverharde) weg is vanuit Santa Rosa de Conlara in San Luis, te weten : de **RP5** !

Eind 2011 heb ik wel geprobeerd hier een naam bij te vinden, maar van de niet-succulente flora van Argentinië zijn niet zo gemakkelijk bruikbare afbeeldingen te vinden. Zoals zoveel verandert ook dat: het internet groeit o.a. aan met steeds meer goede foto's van planten. Immers, mijzelf uitdagend vond ik met enig geluk een website met de naam van dit plantje.

Dat de plant (bladeren en bloem) veel van doen heeft met de soorten van het geslacht *Portulaca* vermoedde ik al eerder, maar dat dit geslacht zeer verspreid over de wereld heen voorkomt wist ik niet. Bij onze bezoeken aan Zuid-Afrika heb ik ze wel gevonden, maar tot nu

toe dacht ik dat ze enkel daar voorkwamen.

Het blijkt een reeds lang bekend zijnde soort, al beschreven door Linneus in 1753 in zijn "Species Plantarum" met als naam *Portulaca pilosa*. Er blijken overigens veel soortnamen te zijn die als synoniem beschouwd worden met deze soortnaam. De betekenis van "pilosa" is behaard of harig en die harigheid is duidelijk waarneembaar. Heel bijzonder dat je zo'n plantje tegenkomt op een onverwachte plek in **San Luis**.

De kwintessens van deze schrijverij is natuurlijk **het belang van** (liefhebbers) **bezoek**, waardoor n.a.v. opmerkingen en/of vragen dan wel al of niet uitgesproken gedachten een bruikbare en positieve attitude ontstaat in het belang van onze liefhebberij.

Henk Damsma

In de kas bij Henk in 2014

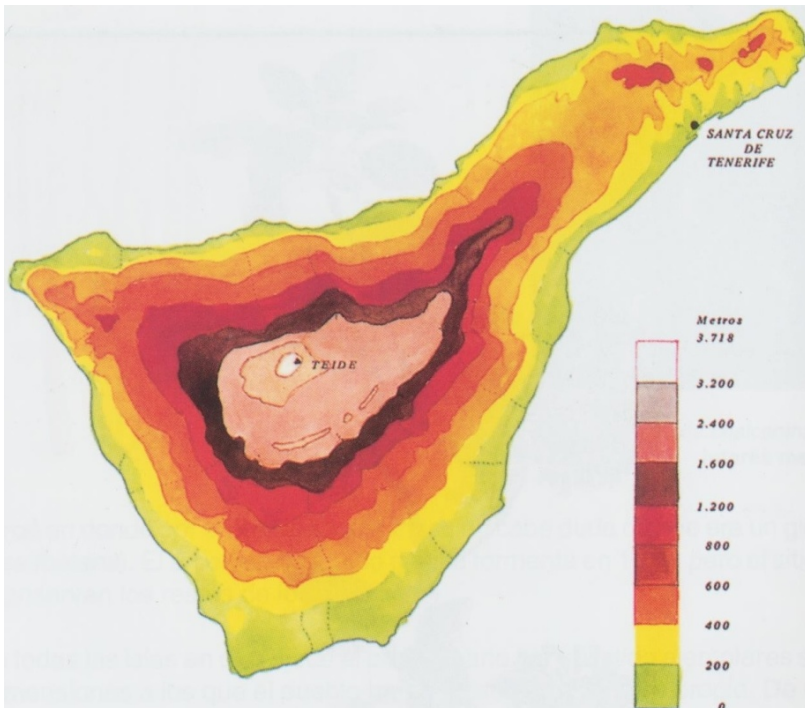
Endemische Flora van Tenerife en La Gomera

Er is in dit artikel gekozen om alleen de oorspronkelijke (endemische) flora te behandelen: cactussen komen dus niet aan de orde in dit verhaal. Ook is er gekozen om een splitsing te maken tussen bomen enerzijds en succulenten + struiken + andere kleine planten anderzijds. In dit verhaal komen alleen de bomen van de eilanden aan de orde. Succulenten, struiken en andere kleine planten komen op 11 mei in een presentatie aan de orde.

De Kanarische eilanden hebben warme en droge zomers en warme en regenachtige winters, en dat met behoorlijk grote variatie.

De eilanden zijn zeer bergachtig, vooral Tenerife met zijn 3713 meter hoge vulkaan El Teide.

Door de vreemde klimatologische omstandigheden ontstaan er 5 vegetatiezones op de eilanden, die corresponderen met hoogte en geografische oriëntatie.

Tenerife hoogtekaart

1. Lage woestijnachtige zone (malpaís of badlands)

Zee niveau - 700m. Het klimaat in deze zone is warm en droog mediterraan of sahara-achtig. Succulenten, op de Canarische eilanden xerofyten genoemd, doen het goed in deze zone. Voorbeelden zijn succulente euforbia's, een aantal aeoniums en enkele planten van de asteraceae familie (samengesteldbloemigen).

2. Subtropisch bos (Bosque thermófilo)

Subtropisch bos op La gomera

200 - 600 m. Dit is een gebied met een droog mediterraan klimaat. Dat biedt groeimogelijkheden voor de Phoenix Canariensis – Canarische palm, Juniperus Turbinata – Canarische Juniper, Olea Cerasiformis – Wilde olijf en de bladverliezende Pistacia Atlantica. Van de Canarische palm wordt een soort siroop gemaakt van het sap.

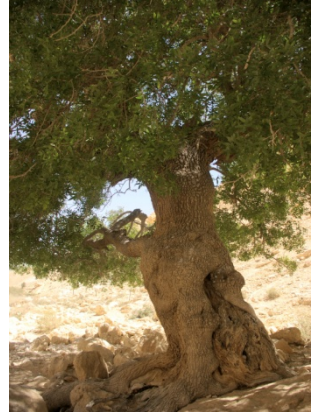
De Phoenix dactilifera - Canarische dadel palm wordt niet gekweekt om zijn vruchten.

Canarische palm

Canarische Juniper

Pistacia Atlantica

Jonge Drac Draco

Drac Draco met paras

Zeer oude Drac Draco

De *Dracaena draco* – Drakenbloedboom is van de Lelie familie. Het donkerrode sap heeft (?) medische en magische eigenschappen. Deze bomen kunnen zeer oud worden, men weet niet precies hoe oud, want enkelzaadlobbige planten hebben geen jaarringen. Vuistregel is dat er een nieuwe vertakking optreedt om de 100 (of zo) jaar. De middelste foto van een *Dracaena draco* van enkele honderden jaren oud is wel grappig, er groeien parasitair 2 *Aeonium*s op!!

3. Laurisilva (Laurierbossen)

500 - 1500 m. De pasaatwinden (in het spaans "vientos alisios") uit het noord-oosten waaien tegen de bergen op waardoor de lucht afkoelt en de waterdamp condenseert, hierdoor krijg je een dikke wolkenlaag met een neerslagzone tussen de 500 en de 1000+ m op de noordelijke hellingen.

Laurisilva op La Palma

De bomen in deze zogenoemde laurisilva bossen hebben dikke, altijd groene glimmende leerachtige bladeren bedekt met een waslaagje waar het water gemakkelijk van af kan druipen. Onder de bomen met weinig zonlicht vanwege het dichte bladerdak van de evergreens groeien vele struiken en varens. De boomsoorten zijn deels van de laurier familie: *Laurus novocanariensis*, *Ocotea foetens* - Stinklaurier, *Persea indica* en *Apollonias barbujana*. Ook wordt de hulstfamilie vertegenwoordigd met *Ilex canariensis* en *Ilex platyphylla*. Nog enkele soorten: *Prunus lusitanica* – portugese laurierkers, *Arbutus canariensis* – aardbeienboom met vruchten van 2 tot 3 cm die goed smaken, de wegedoorn *Rhamnus glandulosa*, en van de Primulaceae familie: *Pleiomeris canariensis* en *Heberdenia Excelsa*.

In de iets drogere stukken aan de hoge kant van het laurisilva gebied komt boomachtige heide voor in een vegetatietype dat bekend staat onder de naam Fayal-Brezal: Erica Arborea is de boomhei die dan weer samen groeit met Myrica Faya, een evergreen boompje uit de gagelfamilie.

De mooiste en best geconserveerde laurierbossen staan volgens botanici in het Parque Nacional de Garajonay op het eiland La Gomera ten westen van Tenerife.

Persea Indica (Laurier)

Heberdenia excelsa (Primulaceae)

Erica Arborea

Myrica Faya

4. Dennenbossen

1200 – 2000 m Open dennenbos met de Canarische den (*Pinus Canariensis*). Soms is er struikgewas onder de bomen aanwezig.

Dennenbos, op de achtergrond El Teide (de vulkaan)

Door zijn zeer lange naalden heeft de Canarische den een grote tolerantie voor beschikbaar water, van ca 300 mm/jr tot wel 2000 mm/jr, ook verdraagt de subtropische den tot -10 gr. C.

Enkele struiken die men in de dennenbossen terug kan vinden zijn: *Adenocarpus foliolosus*, *Chamaecytisus Proliferus*, *Asphodelus Microcarpus* en *Daphne Gnidium*.

Adenocarpus foliolosus

Chamaecytisus Proliferus

De Chamaecytisus Proliferus is een oorspronkelijke plant van de Kanarische eilanden. De laatste decennia is hij echter ook geëxporteerd naar Australië en Nieuw-Zeeland als grondverbeteraar. De wortelnodules van deze boontjes-plant (Fabaceae) gaan vreemd met de wortelnodules van andere boontjesplanten en wisselen zo rhizobiae uit. Dat zijn bacteriën die stikstof binden, ze reduceren onbruikbare N_2 naar bruikbare NH_3 (ammoniak).

Asphodelus Microcarpus

Daphne Gnidium

5. Boven de boomgrens

Boven de 2000 m.

Hier heerst een droog klimaat met sterk uv rijk zonlicht. De temperatuurverschillen tussen dag en nacht zijn zeer groot. De flora heeft zich volledig aangepast aan dit klimaat. Veel endemische types en vooral uit de Fabaceae familie (bonenfamilie).

De Teide violet is een veel voorkomend plantje op grote hoogte.

Ties van Kemenade